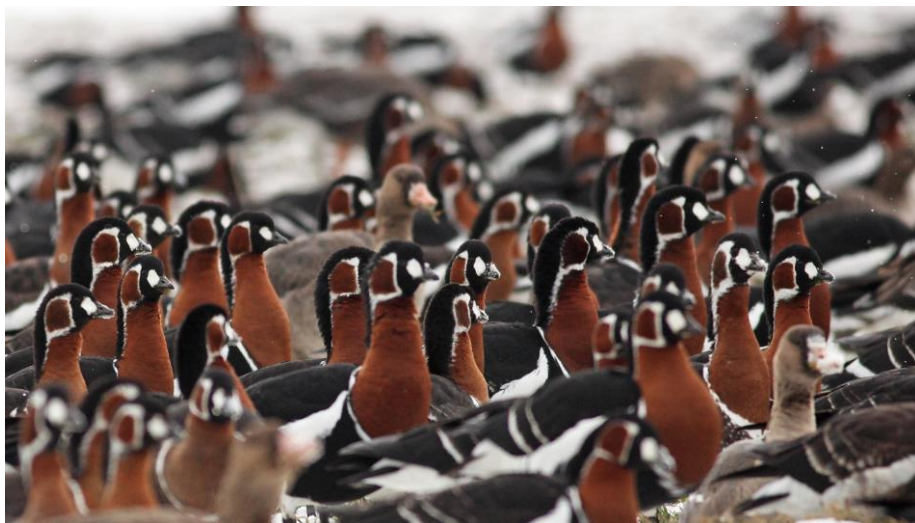

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

**ПРОЕКТ
„ПОДОБРЯВАНЕ ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ
НА ЧЕРВЕНОГУШАТА ГЪСКА
(BRANTA RUFICOLLIS, PALLAS, 1769)
ЧРЕЗ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА МЕРКИ
ОТ ПЛАНА ЗА ДЕЙСТВИЕ ЗА ВИДА (ПД, 2018)“**

Снимка: Даниел Митев

**Оперативна програма „Околна среда 2014 - 2020 г.“
Приоритетна ос: НАТУРА 2000 и биоразнообразие
Договор № BG16M1OP002-3.027-0002-C01**

**Обща стойност на проекта: 1 079 127,52 лв.,
от които 917 258,40 лв. европейско финансиране
и 161 869,12 лв. национално съфинансиране**

Период на изпълнение: 04.01.2021 – 04.05.2024 г.

Бенефициент: Община Шабла

www.eufunds.bg

Проект “Подобряване природозащитното състояние на червеногушата гъска (Branta ruficollis, Pallas, 1769) чрез изпълнение на мерки от Плана за действие за вида (ПД, 2018)“

Обща цел на проекта: Подобряване на природозащитното състояние на червеногушата гъска (*Branta ruficollis*), чрез изпълнение на конкретни мерки от действащия План за действие за вида, в определени Защитени зони за опазване на дивите птици (целеви райони), част от Мрежата Натура 2000 в страната.

Конкретни цели:

1. Обезпечаване на адекватни природозащитни режими за опазване на вида на основата на проучване на екологичните му изисквания, миграционните му пътища и “тесните места” в жизнения му цикъл.

2. Осигуряване на познание за влиянието на външни въздействия върху популацията на зимуващите птици – ловна преса, безпокойство и токсични влияния.

3. Повишаване на осведомеността и природозащитната култура на населението и повишаване на чувствителността на обществото към проблемите, свързани с вида и неговото опазване, чрез разпространяване на материали за вида и провеждане на специални събития.

Териториален обхват на проекта.

Проучванията в последните години показват, че Дуранкулашкото езеро и намиращите се в близост водоеми от Шабленския езерен комплекс (Шабленски езеро, Езерецко езеро и лагуната Шабленска тузла), попадащи в обхвата на две защитени зони (ЗЗ) по Директивата за опазване на дивите птици, формират най-многочисленото съвременно зимовище на червеногушата гъска в световен мащаб. В тази връзка основните дейности по проекта ще се реализират в обхвата на ЗЗ „Дуранкулашко езеро“ и ЗЗ „Шабленски езерен комплекс“.

Снимка: Михаил Илиев, БДЗП

Снимка: Даниел Митев

Обща информация за вида.

Червеногушата гъска е най-дребната гъска, обитаваща Западна Палеарктика. Тя е лесно различима от останалите видове по пъстрото си оперение, оцветено в черно, бяло и ръждивочервено. Червеногушата гъска е в

Червения списък на световно застрашените видове на Международния съюз за защита на природата (IUCN) в категория „Уязвим“ (Vulnerable) и е отнесен към видовете със световно природозащитно значение. В България се среща основно през зимата, като е свързан с незамръзващи влажни зони (за нощуване и водопой) и просторни открити места, засети най-вече с есенни посеви на житни култури, с пониците на които се храни. В района на Шабленския езерен комплекс и Дуранкулашкото езеро може да се концентрират за кратък период от време до 70 - 90% от световната популация на вида. В тази връзка от средата на 90-те години на XX век България се оформя като ключова страна за опазването на червеногушата гъска, с оглед нейното значение за зимуването на световната популация, която към момента се определя средно на около 50 хиляди птици.

Снимка: Даниел Митев

Червеногушата гъска е типичен пример за вид, който има ясно изразени „тесни места“ в жизнения си цикъл по време на зимуването си, което го прави силно уязвим. Основното е сложното съчетание на необходими условия, за да може видът да пребивава – големи незамръзващи водоеми, стоящи пресни води, ивица защитна растителност по бреговете, спокойствие, близост до ниви, покълнали зърнени култури, тънка или липсваща снежна покривка. Второто тясно място при червеногушата гъска е концентрирането на основната част от световната популация на вида в две малки влажни зони – Дуранкулашкото езеро и Шабленския езерен комплекс, за продължителни периоди от зимата. Трета особеност, която прави вида много уязвим, е високата чувствителност към фактора безпокойство, което на практика означава, че един-единствен изстрел в близост до нощувката вечер прави практически цялото езеро неизползваемо, като принуждава гъските да прекарат нощта в много изтощителни условия в морето. Критична за вида е и тясната привързаност към най-многобройния и масов за ловуване вид, какъвто е голямата белочела гъска.

Дейности по проекта.

Дейност 1. Провеждане на специализирани проучвания и изследвания, свързани с вида Червеногуша гъска – I-ви етап.

Изучаването на взаимовръзката между отделните ношувки, коридорите на прелитане между ношувките и местата за хранене, обмяна на птици и преместванията между местата на ношуване, има съществено значение за планирането на по-добро управление на защитените зони и опазването на местообитанията на вида в по-широк смисъл. В тази връзка проектът предвижда провеждането на две изследвания през първата година от изпълнението:

1. Разработване на минимални стандартни екологични изисквания за червеногушата гъска. Ще бъдат проучени типове природни местообитания, имащи отношение към храненето, пребиваването и ношуването на вида, връзката по между им и модел на екологията на вида.

2. Проучване и оценка на степента на безпокойство и риска за отстрел на червеногуши гъски. Проучването ще обхване всички места на пребиваване на вида и всички фактори на безпокойство. Полевите проучвания ще включват няколко типа дейности на терен: акустично проучване на ловната активност в района на езерата и местата на хранене; анкетно проучване на терен, което да събере информация за брой ловци на ден, цели и мотивация, отстреляни видове и възраст, регулярност и др.; камарален анализ на наличната подадена информация за издадени разрешителни и бележки за лов, докладван отстрелян дивеч.

Снимка: Михаил Илиев, БДЗП

Дейност 2. Провеждане на специализирани проучвания и изследвания, свързани с вида Червеногуша гъска – II-ри етап.

През втората и третата година от изпълнението ще бъдат проведени следните проучвания и изследвания:

1. Провеждане на изследвания за натрупване на оловни и други токсични вещества и химикали в организма на гъските в ключови места на зимуване в страната. Проучванията ще дадат познание за влиянието на тези фактори върху преживяемостта и размножаването на птиците.

2. Проучване на локалните придвижвания и взаимовръзки между местата на нощуване и местата на хранене с помощта на телеметрични изследвания и опръстяване с цветни пръстени. Проучването ще бъде проведено в два последователни зимни сезона, на база телеметрични изследвания с помощта на GPS-GSM предаватели, които позволяват събирането на голям брой данни в рамките на деня, като телеметричните проучвания ще бъдат комбинирани с проучвания на терен и съотнасяне на данните към информацията за земеползването в района. Ще бъдат идентифицирани потенциални заплахи и проблеми в местата на зимуване и подпомагане на планирането и прилагането на консервационни мерки за вида.

3. Проучване на миграционните пътища на вида и определянето на "тесни места" в жизнения цикъл в рамките на международната работна група по опазване на червеногушата гъска.

Снимки: Михаил Илиев, БДЗП

Дейност 3. Изграждане на капацитет за спасителни действия на бедстващи птици чрез инфраструктурни мерки.

Въпреки че червеногушата гъска е защитен вид и е обект на опазване от редица международни споразумения, понякога зимуващите в България гъски са подложени на различни рискове – браконьерски или случаен отстрел, липса на храна и вода в студени зими с дебела снежна покривка, поради което е реална нуждата от създаване на възможности за рехабилитация на ранени и

пострадали птици и повторното им връщане в природата, в близост до основните зимовища. В тази връзка се предвижда да се обособи Център за временно настаняване и първа помощ на ранени и пострадали червеногуши гъски и тяхната рехабилитация в основните места на срещане на вида. В него ще бъдат настанявани бедстващи червеногуши гъски и други видове птици, на които, при необходимост, ще бъде оказвана първа помощ, до изпращането им в Спасителен център или до възстановяването и освобождаването им обратно в природата, в случаите, когато не се налага специализирана ветеринарномедицинска помощ. Центърът ще спомогне за изграждането на капацитет в община Шабла за реакция и оказване на първа помощ на ранени и бедстващи птици.

Дейност 4. Ангажиране на широката общественост в опазването на червеногушата гъска – популяризиране на вида и неговото опазване чрез отпечатване и разпространение на печатни материали.

Ще бъдат преработени и актуализирани две издания на БДЗП по проект „Сигурни зимовища за червеногушата гъска“, финансиран от Програма LIFE 09/NAT/BG 000230 на ЕС:

- ✓ Учебно помагало за извънкласни дейности - "С Червеногушка на училище и сред природата - Помагало за учителя природолюбител".
- ✓ Помагало на ловеца.

Материалите ще бъдат представени в Зеления образователен център от екипа за управление на проекта пред учители и представители на Ловно-рибарски сдружения от района и ще се разпространяват на територията на общините Шабла, Каварна и Балчик. Те ще допринесат за постигане на високо ниво на информираност и ангажиране на местните общности и широката общественост в процесите на опазване на целевия вид.

Снимки: Десислава Първанова

Дейност 5. Ангажиране на широката общественост в опазването на червеногушата гъска – организиране и провеждане на фестивали, свързани с вида.

В рамките на дейността е предвидено организирането и провеждането на два фестивала, свързани с червеногушата гъска - Фестивал на хвърчилата и Зимен фестивал на червеногушата гъска.

Първите издания на Фестивала на хвърчилата се организират по проект LIFE 09/NAT/BG 000230 „Сигурни зимовища за червеногушата гъска“ от БДЗП в партньорство с община Шабла, след което общината и Зеленият образователен център продължават ежегодното му провеждане. Традиционно фестивалът предлага следните атракции: демонстрации на оригинални и атрактивни модели хвърчила собствена изработка, арт-работилници за изработка на хвърчила, бижута и апликации от естествени материали, щандове за продажба на сувенири, био-пазар на местни производители, пешеходни екскурзии за наблюдение на птици и отворена сцена. За да се гарантира устойчивото провеждане на фестивала години напред и извеждането му на ново по-високо ниво, с финансиране от проекта ще бъде осигурена допълнителна материално-техническа база за провеждането му.

Снимки: Павел Господинов

Дейността предвижда да се постави началото и на ежегодно провеждане на Зимен фестивал на червеногушата гъска, с възможности за наблюдение на вида отблизо, което освен атракция, ще даде възможност за изграждане на позитивно отношение към вида. За целта в Шабленска тузла ще бъде поставено фотоукритие, което ще осигури наблюдение на птиците без безпокойство.

Двата фестивала ще привлекат внимание и ще мотивират обществеността да се ангажира с проблемите за опазване на вида.

Дейност 6. Организация и управление на проекта. Дейности по информация и комуникация.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

Дейността е свързана със сформирани на екип за управление на проекта, който отговаря за цялостната организация, управление и отчетане на дейностите по проекта. Екипът изпълнява и заложените дейности по информация и комуникация, свързани с популяризиране на целите, задачите и постигнатите резултати, както и с финансовия принос на Европейския съюз за реализацията на проекта. В рамките на дейността се предвижда провеждането на две пресконференции в началото и в края на проекта, периодично публикуване на информация на Интернет страницата на общината и на прессъобщения за напредъка в медиите, отпечатване на брошура, изработване на билборд, еко-химикалки, хартиени рекламни торби, папки и стикери.

Дейност 7. Спомагателни дейности – подготовка на проектното предложение.

Дейността беше осъществена в периода от началото на м. юни до средата на м. август 2020 година и включваше изпълнението на комплекс от задачи за изготвяне и кандидатстване с проектното предложение.

Снимка: Галя Камберова

За контакти:

Община Шабла, 9680 гр. Шабла, област Добрич, ул. „Равно поле“ № 35

Тел.: 05743 4145, e-mail: obshtina@ob-shabla.org

Уеб-сайт: www.shabla.bg

----- www.eufunds.bg -----

Проект “Подобряване природозащитното състояние на червоногушата гъска (Branta ruficollis, Pallas, 1769) чрез изпълнение на мерки от Плана за действие за вида (ПД, 2018)“